

Qui té por de la “quarta revolució industrial”?

Pere Miret. Economista. Membre de la sectorial d'Economia de l'ANC.
Article original en anglès publicat a *Catalonia Today* l'abril del 2016.

“L'elevat atur a l'Estat espanyol [...] és atribuïble al xoc tecnològic? Més aviat no: veiem que a països més avançats tecnològicament que l'Estat espanyol [...] l'atur és molt més baix.”

En els últims mesos s'ha sentit a parlar molt de la “quarta revolució industrial”. Algunes veus la veuen amb preocupació perquè podria agreujar el greu problema de l'atur que pateixen alguns països, entre ells el nostre. En aquest article tractaré breument de com pot afectar l'economia catalana.

Però, a què fa referència la “quarta revolució industrial”? Generalment s'entén l'efecte conjunt en l'economia d'una sèrie d'innovacions tecnològiques actuals com les degudes a la robòtica, la intel·ligència artificial, les noves tecnologies de la informació, la genètica, la biotecnologia, la nanotecnologia i la impressió en tres dimensions. I per què preocupa alguns? Doncs perquè la robotització junt amb la intel·ligència artificial fa possible la substitució de treball humà d'una certa qualificació, no ja únicament el repetitiu (sigui manual o mental), per màquines. De fet, això ja està succeint en l'actualitat, però la perspectiva és que s'acceleri.

Ara bé, l'elevat atur a l'Estat espanyol o a la Unió Europea és atribuïble al xoc tecnològic? Més aviat no: veiem que a països més avançats tecnològicament que l'Estat espanyol, com els Estats Units o Alemanya, l'atur és molt més baix (21% enfront del 5% i 4%!, respectivament). D'altra banda, les innovacions tecnològiques s'han accelerat des de la revolució científica del segle XVII, si bé l'evolució no ha estat uniforme.

En tot cas, què cal fer davant dels reptes que planteja la nova onada tecnològica? Adoptar una actitud neoludita, és a dir, intentar impedir o eludir els avanços tecnològics seria completament estèril i perjudicial, com la història ha demostrat a bastament. El més raonable des del punt de vista econòmic és aprofitar les oportunitats al màxim i pal·liar tant com sigui possible els efectes adversos, com la pèrdua de llocs de treball en alguns sectors i professions i l'augment de les desigualtats.

I com es pot fer això a Catalunya? Doncs en la situació actual d'ofec econòmic per part de l'Estat espanyol és ben difícil. Tanmateix, el procés independentista en marxa podrà facilitar les eines que calen, com el suport de les institucions a les empreses perquè adoptin les noves tecnologies i així incrementin la seva competitivitat, la millora de l'educació i la seva adequació al nou entorn tecnològic. Al mateix temps, cal donar suport a les persones desplaçades per les màquines a fi que es puguin recol·locar en el mercat de treball.

Això serà més fàcil en la situació de més creixement econòmic postindependència, un cop eliminat l'elevat dèficit fiscal actual amb l'Estat espanyol i en poder adequar les polítiques econòmiques a l'estructura de l'economia catalana. De fet, [un estudi de l'economista Josep M. Vázquez](#) estima que l'efecte de la independència quant a l'ocupació seria de 475.000 nous llocs de treball, comptant els efectes directes i indirectes amb la creació de les estructures d'estat que manquen i en situar-se la inversió en infraestructures en un nivell normal després de la infrainversió en què ens han tingut durant dècades els governs espanyols. D'aquesta manera, la taxa d'atur catalana, situada actualment en el 18% podria baixar fins al 7%, al dessota del nivell de la Unió Europea, si la població activa es mantingués en el nivell actual.

Cal dir també que amb la independència es podrà impulsar la inversió en recerca, desenvolupament i innovació, que comportarà una economia més avançada, i els joves catalans tindran moltes més beques que ara i més oportunitats laborals. D'aquesta manera no estaran obligats a l'èxode com ara, amb un atur juvenil del 39%. A més, la política social de la República Catalana podrà comptar amb recursos per a la disminució de les desigualtats econòmiques que es poden generar.